

2026.
május

HÍRFUTÁR

A KÜLÜGYMINISZTERIUMI DOLGOZÓK
SZAKSZERVEZETÉNEK LAPJA

KIEMELT HÍR

Vár állott, most kőhalom

Idén áprilisban lezárult egy korszak. A Szijjártó Péter nevével fémjelezhető Külgazdasági és Külügyminisztérium a múlté. Ideje megvonni az elmúlt tizenkét év mérlegét.

Két alapfeltétel elengedhetetlen egy eredményes külpolitika folytatásához: a szakmailag magas színvonalon képzett állomány és a hatékony bürokratikus működési mód. Kezdjük az utóbbival. Már Max Weber megfogalmazta, hogy a hatékony és professzionális apparátus szigorúan racionális, szabályozott, specializált és személytelen eljárások mentén működik. Ezzel szemben a Külgazdasági és Külügyminisztérium irányítási módja – szándékosan nem használok a „működés” kifejezést – voluntarista, kézi vezérlésű, túlideologizált és nepotizmuson alapuló volt. A vezetés voluntarista stílusát jól illusztrálta a Magyar Nemzeti Kereskedőházak (idézőjeles) tündöklése és (nem idézőjeles) bukása. 2015-ben hivatalos nyilatkozatot adtak ki Magyarország globális gazdasági terjeszkedése jegyében arról, hogy a kormányzati ciklus végéig (vagyis 2018-ig) a magyar kereskedőházak száma az akkori 29-ről 117-re növekszik, vagyis eléri nagykövetségeink számát. Ehhez képest 2017-ben bezárták az összes afrikai, ázsiai és dél-amerikai kereskedőházat, majd a következő évben az egész hálózatot felszámolták.

Ezen kívül a 2016-ban elfogadott, majd többször módosított külszolgálati törvény sem váltotta be a hozzá fűzött reményeket, mivel lehetővé tette a szakmai kvalitások és az évtizedes tapasztalatok teljes semmibebevését. Ez a szabályozás a világ összes országában bevett gyakorlattal szemben nem nyújt garanciát arra, hogy a többéves külszolgálat lejárta után hazatérő diplomata állást kap a külgügyminisztériumban. Ez olyan kiskaput teremt, ami lehetővé teszi, hogy személyes preferenciák – vagy inkább ellenszenvék – alapján tapasztalt és magasan kvalifikált munkatársakat „golyózzanak ki” a minisztériumból.

A külgügyi tárca sajátossága, hogy szervezetileg jelentős mértékben az ország határain túlra is kiterjed a külképviseletek révén. De hazánknek miért van szüksége 168 külképviseleti állomáshelyre, ami csaknem kétszer annyi, mint amennyi Ausztriának, Finnországnak vagy a Cseh Köztársaságnak van? Az elmúlt évek misszióalapítási láza „globális” magyar külpolitikát vizionált, amely a világ összes térségével való kapcsolatépítést tűzte célul, de ez az erőforrások fölösleges fragmentációját vonta maga után. Magyarország gazdasági állapota nem teszi sem lehetővé sem kívánatosá, hogy külpolitikai és külgazdasági jelenlétét az egész világra kiterjessze. A távoli relációkban kikényszerített, ideológiai alapú és államilag vezérelt expanzió helyett szerves fejlődés eredményeképpen kell missziót létrehozni vagy fenntartani. Külképviseleti hálózatunk

racióális átalakítása megkövetelné az erőforrások koncentrációját, aminek köszönhetően lényegesen erőteljesebben tudnánk képviselni nemzeti érdekeinket a számunkra valóban fontos országokban.

Megemlíthető továbbá, hogy 2014 és 2026 között – a korábbiakhoz képest – ötszörösére bővült miniszteri kabinet lényegében úgy működött, mint egy „minisztérium a minisztériumban”. Ez jól tükrözte Sziijártó Péter saját miniszteri szerepéről alkotott felfogását. A kabinet – amelyben a sajtósok és a protokollok vitték a főszerepet – adta a volt miniszter „életterét”, az azon kívüli minisztériumi apparátus pedig szolgáltató jellegű szektorra degradálódott.

A sajtóban leközölt Sziijártó Péter és Szergej Lavrov közötti baráti telefonbeszélgetések kapcsán a reakciók túlnyomó többségükben azt kifogásolták, hogyan lehetett a magyar miniszter olyan könnyelmű, hogy nyilvános vonalon tárgyalt orosz partnerével.

Ez természetesen joggal kifogásolható, ugyanakkor legalább ilyen fontos a történet ezzel szorosan összefüggő másik mozzanata, nevezetesen, hogy Sziijártó felfogása szerint a kétoldalú diplomácia nem intézményes keretekben zajlik, hanem személyes viszonylatokban. Érdemes felidézni, hogy a külgügyminiszterek közötti személyes vagy telefonos megbeszélés az államok kétoldalú

információcseréjének csúcsát jelenti. Egy professzionális külügyi szolgálatnak legalább négy-öt hivatalos és félhivatalos csatornával kell rendelkezni, amelyeken érintkezhet a partnerrel. A kéréseket rendszerint alacsonyabb szinten indítják, és miközben egyre feljebb jut, finomítják és kidolgozzák a részleteket. Szijjártó láthatólag elvetette a klasszikus diplomácia ezen eljárásait, és a külügyi vezetők személyes barátságán alapuló ügyintézésbe helyezte bizalmát.

Hadd térjek át a magas színvonalon képzett állomány kérdésére. Fontos hangsúlyozni, hogy az állomány morálja kulcskérdés a külügyi igazgatásban. A külszolgálat olyan specifikumokkal jár, amelyek jóval közelebbi viszonyt tesznek szükségessé a munkatársak között, mint egy átlagos munkahelyen. Gondoljunk csak a külszolgálatban teljes családjukkal évekig egy helyen lakó, bizonyos létesítményeket közösen használó munkatársakra. Ugyanakkor a diplomaták regionális és nyelvi specializációja olyan kulcsképessegek elsajátítását eredményezi, amelyek elengedhetetlenek a hatékony külpolitikai munkához, de nem feltétlenül teszik piacképesse őket ezen a területen kívül. Hány indonézül tökéletesen beszélő, a kultúrát értő és helyismerettel bíró munkavállalót tud felszívni a magyar munkaerőpiac? A stabil diplomataéletpálya-modell hiánya oda vezetett, hogy megkopott a külügyi pálya vonzereje. Az elmúlt 12 évben kialakult humánpolitikai helyzet minden tekintetben kontraproduktív. A minisztérium szakmai színvonalának csökkenése, valamint a munkatársakat sújtó egzisztenciális bizonytalanság toxikus munkahelyi légkört hozott létre, amely aláásta az állomány kohézióját, értékrendjének szilárdságát. A koherenciát nélkülöző személyügyi politika, az igazságtalan elbocsátások és az érdemtelen kijelölési gyakorlat feszültséget gerjesztett. Az életpálya-modell felszámolása és a munkahelyi érdekképviselet ellehetetlenítése lerombolta a dolgozók hivatástudatát.

Az állomány morálját leginkább az életpálya-modell helyreállítása javítaná, de ehhez a jelenleg hatályos Kormányzati Igazgatási Törvény eltörlésére lenne szükség. De még mielőtt ez az átfogó rendezés megszületne, kulcskérdés, hogy visszaálljon a hivatalvezetés és a beosztottak közötti kölcsönös bizalom alapuló partneri viszony. Hadd említsek a magas szakmai színvonal újbóli megteremtéséhez néhány nélkülözhetetlen és alapvető alkotóelemet: a külszolgálatra történő kihelyezésnél következetes és átlátható, szabályos pályázati rendszer, a részrehajlás nélküli, érdemi alapokon nyugvó felvételi és vezetői kiválasztási folyamat, továbbá a hatékony munkavégzéshez szükséges információáramlás biztosítása érdekében megfelelő körben terjesztett írásos anyagok készítése a diplomáciai találkozókra.

Ezeken az alapvető változásokon túl célszerű lenne visszaállítani a korábbi vezetés által eltörölt több évtizedes külügyi hagyományokat, mint például a hajdan évente megtartott külügyi bált, a tetszhalott állapotba jutott Diplomata Klubját, valamint a Fiatal Diplomata Klubját. Fájó pont volt a Magyar Külpolitikai Évkönyv megszüntetése, amely nemcsak pótolhatatlan kordokumentumot jelentett, hanem a külügyi szakma és a benne dolgozók elismerését is.

Mindezek fényében abban összegezhethetjük a külügyi igazgatás jelenlegi problémáját, hogy a külügyminisztérium súlyos állapota nem orvosolható pusztán a tárca felső vezetőinek lecserélésével és egy professzionális menedzsment kinevezésével. A gondok sokkal mélyebbre nyúlnak, és egy sikeres külpolitika folytatásához elengedhetetlen a tárca újjászervezése.

Mezei Tibor

Öt kérdés – egy portré

Rovatunk egyfajta szakmai főhajtás a külügyes közösség és a szakma azon nagyjai előtt, akik munkásságukkal az utánuk jövő új diplomata nemzedékek előtt nyitották meg az utat. Interjúalanyaink öt rövid kérdésre válaszolva mutatkoznak be és osztanak meg kulisszatitkokat a pályafutásukról, külszolgálati éveikről és szakmai tapasztalataikról. Ezekkel az emberközeli portrékkal szeretnénk közelebb hozni azokat a kollégákat, akik mellett hosszú éveken át mentünk el a folyosón, a menzán, vagy akikkel együtt dolgoztunk a hétköznapiok pörgésében – itthon a Központban, vagy hazánktól messze, ám mindvégig hazánkat szolgálva. *Rovatunk szereplője ezúttal Dr. Kató Ferenc nagykövet, a Külgyminisztériumi Dolgozók Szakszervezetének (KMDSZ) alapító tagja.*

Kató Ferenc széles körű műveltségű külügyi veterán, a szó legnemesebb értelmében vett karrierdiplomata. Több kontinensen – Ázsiától a háborús Közel-Keleten át Afrikáig – képviselte hazánkat, és a Központban is számos felelősségteljes pozíciót töltött be, mielőtt 2011-ben nyugdíjba vonult. Pályája során megjárta a háborús Saigont és Bagdadot, a terror sújtotta Algírt is, mégis megőrizte a rá jellemző, finom iróniát és mély szerénységet. Pályafutását nem a hangzatos posztok hajszolása, hanem a nehéz állomáshelyeken tanúsított rendíthetetlen helytállás és a diplomáciai hivatás iránt érzett mély szakmai alázat jellemezte. Kató nagykövet úr nyugdíjasként is nyughatatlan maradt:

energikus szereplője a KMDSZ-nek és a szervezet Természetjáró Bizottsága vezetőjeként nemcsak szakmai, de értékes sportemberi közösséget is épített.

Hírfutár: Hogyan kezdődött a karriered? Hogyan lettél külügyes?

Úgynevezett karrierdiplomata voltam. 1972-ben, amikor végzős voltam a budapesti közgazdasági egyetem nemzetközi kapcsolatok szakán, megkerestek a Külgyminisztériumból, hogy jelentkezne-e oda. Nem döntöttem azonnal. Először tájékoztam a nálam idősebbeknél, ki lehet-e bírni évtizedeket zakóban-nyakkendőben. Azt mondták, igen, és több, velem egyidős barátom is oda jelentkezett – például Fodor László, Tomaj Dénes és Mészáros Sándor (*A szerk.: Mindhárom kolléga nagykövetként szolgált, és kiemelkedő diplomáciai karriert futott be.*), akikkel az egyetem előtt együtt voltunk ejtőernyős katonák – , így elmentem felvételizni a minisztériumba. Ott, úgy látszik, megfelelttem, így abban az évben szeptember elejétől előadói munkakörben alkalmaztak.

Az első munkahelyem a Sajtófőosztály lett, ahol elkezdhettem ismerkedni a diplomáciai munkával. Az egyik első feladatomból az volt, hogy megválaszoljam egy nagykövet kiállítás rendezésére vonatkozó javaslatát. Akkori főnököm közölte, hogy ez marhaság. Megdöbbsentem, és visszakérdeztem: „Ezt így

írjam meg a nagykövetnek?” A főnök megnyugtatóan: „Azért vagy diplomata, hogy találj udvariasabb formát.” Megírtam hát, hogy a javaslat jelenleg nem tűnik időszerűnek.

Hírfutár: Mely állomások jelentették pályafutásod főbb mérföldköveit? Mit emelnél ki külszolgálataid közül?

Őszintén megvallom – s ez látszik is az életrajzomból –, nem futottam be nagyívű pályát. Azt azonban mondhatom, hogy igyekeztem mindig becsülettel teljesíteni. Sokszor az úgynevezett „nemszeretem” feladatokat is rám bízta. Az első külszolgálati állomáshelyem Saigon (megj.: 1976-tól Ho Si Minh-város) volt. A Vietnami Nemzetközi Ellenőrző és Felügyelő Bizottság tagja voltam három hónapig; csak azért ilyen rövid ideig, mert a bizottság megszűnt. Itt ismerkedtem meg Mayer Lajossal, az előző interjú alanyával.

A második, már hosszabb kiküldetésem Pakisztánba vezetett. Ott négy és fél évet dolgoztam, ebből egy éven át ideiglenes ügyvivőként, egyetlen diplomataként. Ott kezdtem felfogni, hogy más kontinenseken más szokások, más értékrendek léteznek, mint itt, Európában. Aztán pár év szünet után megint egy nem túl vonzó állomáshelyen kötöttem ki: Bagdadban, immár első beosztottként egy akkor jelentős létszámú nagykövetségben. Irak háborúban állt, a körülmények tényleg nem voltak rózsásak. Sokszor merült fel, hogy a családok hazautaznak, mi, kiküldöttek pedig maradunk. Néha elgondolkodtam: értünk nem lenne kár, ha eltalálna bennünket egy rakéta, csak a családjainkért? Aztán 1988-ban a felek, Irak és Irán beszüntették a háborúskodást.

Következő külszolgálatom – immár elsőosztályú tanácsosként – Algír volt 1994-ben, ahol ugyancsak forró volt a talaj a lábunk alatt. Ott család nélkül voltam kint, hiszen a terrorizmus veszélye miatt a nemzetközi iskolát bezárták. Helytállásomért akkor miniszteri dicséretben részesítettek. Két év ottani szolgálat után hazajöttem, s egyből osztályvezető lettem a Személyügyi Főosztályon. Ez volt a legnehezebb munka, amit valaha végeztem, de erről nem szeretnék hosszabban beszélni. Elég az hozzá, hogy mindig nehéz volt megtalálni a kompromisszumot az egyéni ambíciók és a hivatalvezetés elképzelései között.

Ezután Párizsba kerültem első beosztottnak. Nagyon sok munka várt rám, hiszen akkor igyekeztünk az EU tagjává válni. Onnan a sors és a hivatalvezetés Tuniszba vetett, ahol azért lényegesen kevesebb feladat adódott. Főleg nyáron, konzulként, a sok tízezer magyar nyaraló ügyes-bajos dolgaival foglalkozva úgymond nem unatkoztam. 2005-ben nagykövetségi kinevezést kaptam, Nigériában képviseltem hazánkat. Afrika mind szakmai értelemben, mind az életkörülményeket tekintve nagy kihívás. Amikor az egyik kollégám megkérdezte, hova készülök nagykövetként, és mondtam, hogy Abujába, egy közmondást idézett: „Az úr a pokolban is úr.”

Szoktam mondani, azt már soha nem tudom meg, milyen érzés az, ha valakit kizárólag skandináv országokba küldenek külszolgálatra. 2009-ben hazatértem Afrikából, és egy ideig Iránnal, illetve két éven át a Központban Észak-Afrikával foglalkoztam. Az Euro-mediterrán Együttműködés szervezeti kereteinek hazai koordinátoraként, szakmai főtanácsadóként mentem nyugdíjba 2011-ben.

Hírfutár: Honnan fakad szakszervezeti érdeklődésed, múltad? Milyen sikereket értél el a KMDSZ-ben?

Amióta az eszemet tudom, mindig igyekeztem úgynevezett társadalmi munkát végezni, és nagyon szívesen is csináltam. A szakszervezetben – amelynek alapító tagja vagyok – a sok külszolgálat miatt paradox módon inkább nyugdíjasként lettem aktív.

Beválasztottak még 2011-ben a Nyugdíjas Bizottságba, s annak azóta is tagja vagyok. Részt vettem a Szakszervezetek Együttműködési Fóruma több kongresszusán is. Egy ízben Mayer Lajost képviseltem a nyugdíjasok nemzetközi szakszervezeti találkozásán Zágrábban. Rendszeresen részt veszek a Segélybizottság munkájában is, amelynek során bizony az enyémnél sokkal nehezebb helyzetben lévő tagtársak sorsával is találkozom. A KMDSZ választmányi tagjaként igyekszem aktívan hozzájárulni a közCommon gondolkodáshoz.

Hírfutár: Aktív gyalogtúrázó vagy: honnan az érdeklődés, és itt milyen emlékezetes teljesítményeket értél el itthon és külföldön?

Igen, elég sokat járjuk a hegyeket, hegyvidékeket. Van egy mintegy öttagú, úgynevezett kemény mag Arday Lajos professzorral az élen, aki immár 86 évesen is ugyanúgy felmegy az emelkedőkön, mint mi. Lajos addig kapacitált, amíg átvettem tőle a Természetjáró Bizottság vezetését. Nem vagyok azonban teljesítménytúrázó, így különösebb eredményekről nem tudok beszámolni. A legszebb eredmény, ha az ember felér egy kilátóba, és gyönyörködik a látványban. Voltunk a Bakonyban, a Mecsekben, a Mátrában, a Bükkben, a Gerecsében, a Cserhátban, és többször is a Visegrádi- és a Budai-hegységben, valamint a Pilisben.

Bár messze van, igen szép a Zempléni-hegység is, csak ajánlani tudom egyéni túrázóknak is. A néha izzasztó gyalogtúráknál népszerűbbek az autóbuzos túrák, amelyek keretében eddig Nádassladányba, Győrbe, Martonvásárra, Egerbe, Pápára, Zircra, Kecskemétre, Nagykőrösre, legutóbb pedig Szekszárdra és Bajára „vittem el” szakszervezetünk érdeklődő tagjait.

Hírfutár: Mit teszel szellemi frissesség érdekében: mit olvasol, és honnan tájékozódasz a világ nagy dolgairól mostanság?

Kétségtelen, széles körű az érdeklődésem. Nyugdíjas diplomataként alighanem már megmaradok „politikai megfigyelőnek”. Foglalkoztatnak a társadalmi kérdések, a tömeglélektan és a szolidaritás aktuális alakulása. Amatőr nyelvésznek tartom magam, különösen az összehasonlító nyelvészet érdekel. Nyelvvizsgám, azonban csak három idegen nyelvből van. Kissé sokat ülök az internet előtt, innen tájékozodom. Néhány barátom rendszeresen küld sajtószemléket is. Megemlítem, hogy a zömmel nyugdíjas külügyeseket a tagjai között tudó Jászi Oszkár Külpolitikai Társaság titkára vagyok. Társaságunk pártoktól független, külpolitikával, biztonságpolitikával és kisebb részben külgazdasággal foglalkozó civil szervezet, amely havonta vitaesteket tart. Ezeknek a rendezvényeknek a szervezése is komolyan leköti az időmet.

Mátyus Sándor

A KMSZ bizottságai és programjai

A KMSZ Segélyezési Bizottsága

A Segélyezési Bizottsághoz támogatási kérelem nyújtható be szociális segély, szülési segély, házasságkötési támogatás, és temetési hozzájárulás formájában.

<https://kmsz.hu/tajekoztato-a-szakszervezeti-segely-igenyleserol/>

A KMSZ Nyugdíjas Bizottsága

A Nyugdíjas Bizottság elnöke: Pap László Csaba

ALL YOU CAN MOVE kártya

http://kmsz.hu/images/AYCM_Intranet_dolgozoi_kommunikacio.pdf

Szent Hedvig Alapítvány

A Szent Hedvig Alapítvány célja, hogy a Minisztérium elhunyt dolgozóinak 23 évnél fiatalabb, államilag elismert hazai oktatási intézményben tanulmányokat folytató gyermekeit, továbbá a külügyi munkavégzés során bekövetkezett balesetből kifolyólag maradandó fogyatékossgot szenvedett dolgozóit segélyben és támogatásban részesítse.

További információ:

Peterdi Anikó

APeterdi@mfa.gov.hu

KMSZ Külügyminisztériumi Dolgozók Szakszervezete

Budapest, 1027, Csalogány u. 9-11. (KMSZ-iroda)

Postacím:

Külgazdasági és Külügyminisztérium – 1027 Budapest, Bem rakpart 47.

Honlap:

<https://kmsz.hu/>

Titkárság:

Becka Gabriella (1620)

E-mail:

kmsz@mfa.gov.hu

Elnökség:

Mezei Tibor – elnök (1036)

Pap László Csaba – alelnök, a Nyugdíjas Bizottság elnöke (1620)

Mecseki Zoltán – alelnök (1072)

Mózes Sándor – a Felügyelő Bizottság elnöke

Burányi Ibolya – pénzügy, szervezés (1711)

IMPRESSZUM

HÍRFUTÁR

A Külügyminisztériumi Dolgozók Szakszervezetének belső terjesztésű lapja

Felelős kiadó: Mezei Tibor

